

התפתחות תעשיית ההיי-טק

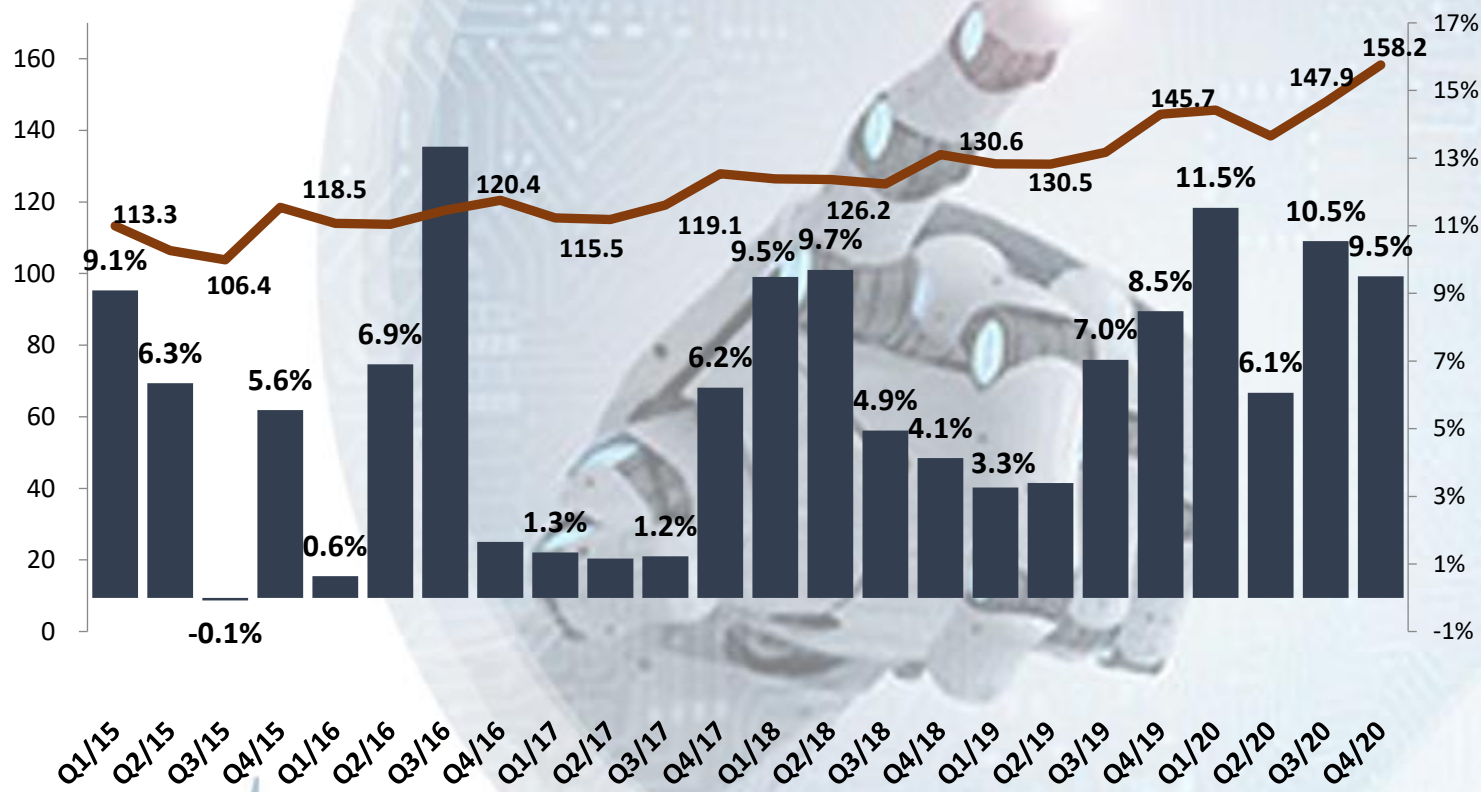
רבע אחרון של 2020

צמיחת מדד ההיי-טק התעשייתי

מדד ההיי-טק

שיעורי שינוי, כל תקופה לעומת המקבילה אשתקד

■ שיעורי שינוי — מדד ההיי-טק

ברבע האחרון של 2020 נמשכה הצמיחה במדד ההיי-טק התעשייתי: עליה ריאלית של כ- 9.5% לעומת הרבע המקביל בשנת 2019, כך הגיע המדד לרמה של 158.2 נקודות.

צמיחת המדד משקפת עליה בעיקר ברכיבי שירותי ההיי-טק. כאשר רכיבי יצוא הסחורות, התעסוקה והשקעות במכונות וציוד רשמו ירידה בתקופה הנסקרת לעומת תקופה מקבילה אשתקד. ההתכווצות מיוחסת בחלקה למשבר הקורונה שגרם לאי וודאות בשוק העבודה וצמצום בהון האנושי לאור החלטת הממשלה על סגרים פורמליים ומגבלות נלוות.

תעשיית ההיי-טק, כפי שאופיינה על ידי המחלקה למחקר כלכלי של התאחדות התעשיינים מבחינה בין סחורות ענפי ההיי-טק לבין שירותי ענפים אלו. לפיכך, ענפי הסחורות כוללים את פעילות תת ענפי התרופות, כלי הטיס והציוד האלקטרוני בתעשייה, ושירותי ההיי-טק כוללים את פעילות תת ענפי התכנות והמו"פ.

מבוסס על עיבודים והערכות המחלקה למחקר כלכלי של התאחדות התעשיינים לנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה וה- IVC (נתונים מקוריים).

על פי סיווג הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ענף התעשייה: תתי ענפי התרופות (21), יצור מחשבים, מכשור אלקטרוני ואופטי (26), כלי הטיס (303); ענף המידע והתקשורת: תת ענף התכנות וייעוץ בתחום המחשבים (62); ענף השירותים המקצועיים, מדעיים וטכניים: ענף המחקר המדעי והפיתוח (72).

רכיבי המדד – תפוקה

להלן בחינת התפתחות רכיבי המדד השונים, המהווים אינדיקציה למצב תעשיית ההיי-טק בהיבטים השונים: ייצור סחורות ענפי ההיי-טק, שכר בענפי שירותי ההיי-טק כסמן לתפוקת ענפים אלו, יצוא סחורות ושירותים, גיוס הון בענפי ההיי-טק, השקעות במכונות וציוד בתעשייה מיבוא ומועסקים.

רכיב ייצור סחורות ענפי ההיי-טק התעשייתיים רשם עליה של כ- 11.9% ברבע האחרון של 2020 לעומת הרבע המקביל אשתקד, זאת הודות לצמיחה של כ- 15% בתוצר ענף המחשבים והמכשור האלקטרוני והאופטי. עלייה זו מותנה במקצת בשל נסיגה של כ- 23% בתוצר ענף התרופות.

רכיב תפוקת ענפי שירותי ההיי-טק בא לידי ביטוי באמצעות השכר בענפי השירותים, אשר מהווה אינדיקציה לתפוקת ענפים אלו. נדגיש, כי ענפים אלו מאופיינים בהון אנושי גבוה ולכן עיקר תפוקתם נמדדת על ידי שכר. רכיב זה רשם גידול בשיעור של כ- 6.7%³ בתקופה הנסקרת, אשר משקף עלייה נומינלית (שקלית) של כ- 8%³ בשכר הממוצע למשרת שכיר בענף התכנות והייעוץ לצד עליה של כ- 3.4% בענף המחקר המדעי והפיתוח.

רכיבי המדד – יצוא

יצוא היי-טק סחורות ושירותים

מיליוני דולרים, נתונים מקוריים

רכיב יצוא סחורות היי-טק רשם התכווצות של כ- 8.1% בתקופה הנסקרת³. עליה זו הינה על רקע נסיגה בכל ענפי סחורות ההיי-טק: תרופות (-33%), כלי הטיס (-24%) והמחשבים והמכשור האלקטרוני והאופטי (-1%).

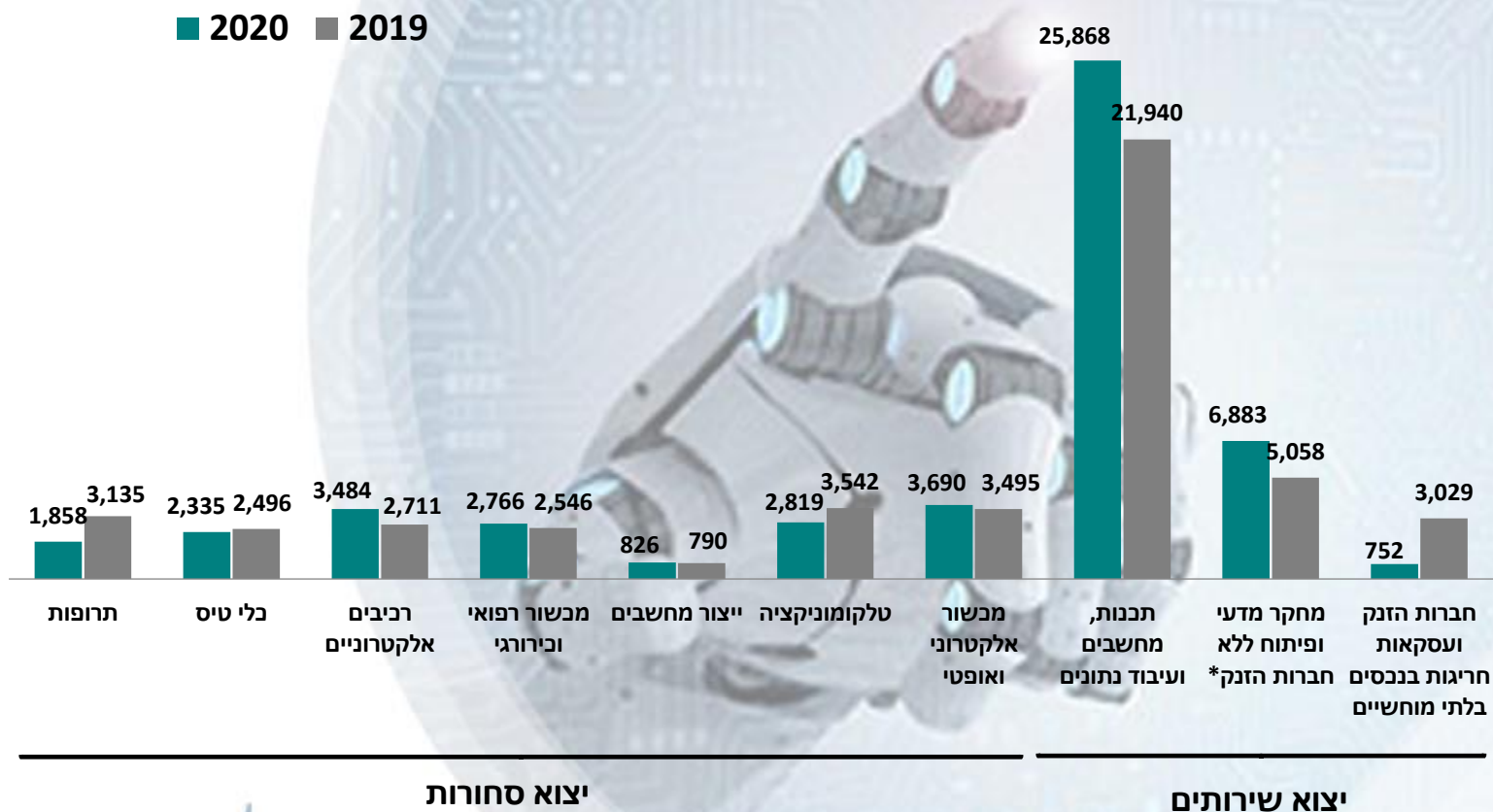
רכיב יצוא שירותי ההיי-טק רשם עלייה חדה של כ- 21% ברבע האחרון של השנה³, זאת הודות לגידול של כ- 337% ביצוא ענף המחקר המדעי והפיתוח ושל כ- 19% ביצוא ענף התכנות והייעוץ³.

התפתחות נתוני היצוא מתחילת השנה עולים בקנה אחד עם המגמה בשנים האחרונות, המראה כי יצוא סקטור שירותי ההיי-טק בתעשייה תופס תאוצה וגדל, בעוד יצוא סקטור סחורות ההיי-טק התעשייתיים אינו מתפתח בקצב דומה. מגמה זו, מצביעה על שינוי במבנה יצוא סך ענפי היי-טק התעשייתיים, אשר משליכה ובאה לידי ביטוי גם בנתוני היצוא המשקיים.

יצוא ההייטק התעשייתי,

נתונים שנתיים, מקוריים, מיליוני דולרים

מבחינה ענפית, ניתן לראות כי בסיכום שנת 2020 יצוא שירותי תכנות המחשבים ועיבוד הנתונים היווה את החלק הארי מסך יצוא שירותי ההיי-טק התעשייתיים, וכי יצוא ענף המכשור האלקטרוני והאופטי היווה את החלק העיקרי מיצוא סחורות ההיי-טק התעשייתית.

יצוא סחורות

יצוא שירותים

רכיבי המדד – גיוס הון, השקעות במכונות וציוד ותעסוקה

רכיבי גיוס הון בשירותי ההיי-טק והשקעות בתעשיית סחורות ההיי-טק

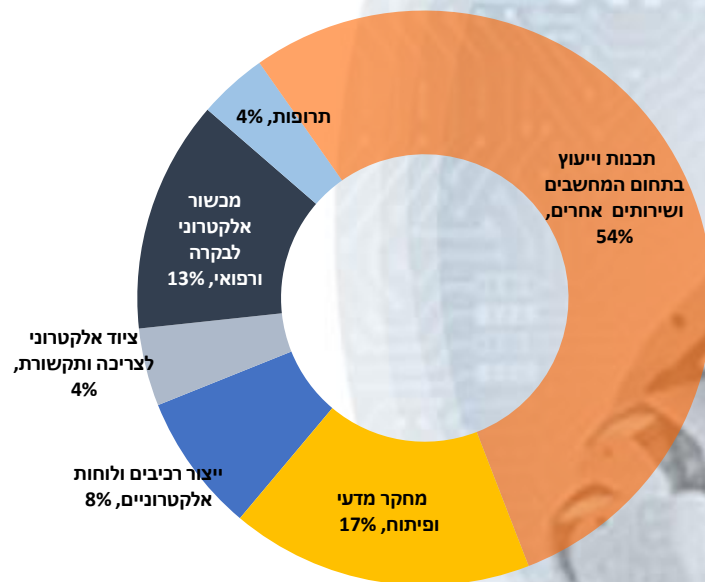
על אף משבר הקורונה, רכיב גיוס הון בשירותי ההיי-טק צמח בשיעור גבוה של כ- 28% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, במקביל לעלייה של כ- 37% במספר העסקאות שנסגרו (175 גיוסי הון לעומת 128 גיוסים ברבע המקביל בשנת 2019). מנגד, נסיגה של כ- 34% חלה ברכיב השקעות תעשיית ההיי-טק במכונות וציוד מיבוא, זאת על רקע ירידה של כ- 35% בהשקעות ענף המחשבים, המכשור האלקטרוני והאופטי, אשר קוזזו במעט בשל צמיחה של כ- 13% בהשקעות ענף התרופות³.

רכיב התעסוקה בענפי ההיי-טק רשם ירידה של כ- 1% ברבע האחרון של השנה לעומת הרבע האחרון 2019. כך, בתקופה הנסקרת הועסקו כ- 285 אלף איש בענפי ההיי-טק התעשייתיים, המשקפים ירידה במצבת עובדי ענפי המחקר המדעי והפיתוח (3-4.5%), התרופות (כ- 2.0%³) והמכשור אלקטרוני לבקרה ורפואי (כ- 1.2%³). ירידות אלו קוזזו הודות לצמיחה של כ- 16.8% במצבת עובדי ענף הציוד האלקטרוני לצריכה ותקשורת, ושל כ- 1.6% בענף הרכיבים האלקטרוניים. קיפאון שרר בכוח האדם של ענף התכנות והמחשבים.

בסיכום שנת 2020, הועסקו בממוצע כ- 283 אלף איש, כאשר כמחצית (כ- 54%) מועסקים בענף תכנות המחשבים והייעוץ וכ- 17% נוספים בענף המחקר המדעי והפיתוח. לעומתם, בענפי הסחורות מועסקים כ- 25% בענף ייצור המחשבים, המכשור האלקטרוני והאופטי וכ- 4% בענף התרופות.

התפלגות השכירים בענפי ההיי-טק,

שנת 2020

נספח מתודולוגי

נספח מתודולוגי – קביעת משקלות

המדד המשוקלל המוצג בדו"ח זה, מחושב על ידי עיבוד המשקלות לרכיבי המדד המתקבלות מלוחות תפוקה תשומה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. לוחות אלו מתארים את קשרי הגומלין בין ענפי המשק הישראלי, ופותחו על ידי פרופ' לאונטייף בארה"ב ויושמו בישראל בשנים 1958-2006.

המחלקה למחקר כלכלי של התאחדות התעשיינים ביצעה שימוש בלוחות אלו, תוך התאמה לענפי תעשיית ההיי-טק בלבד*: ענפי התרופות, יצור מחשבים, מכשור אלקטרוני ואופטי, תכנות מחשבים ויעוץ ומחקר מדעי ופיתוח.

משקלות

*המשקלות חושבו ללא התייחסות לפעילות תת ענף כלי הטיס, עקב חוסר מידע.

רכיב	יצור תעשייתי	תפוקת שירותי היי-טק	יצוא סחורות	יצוא שירותים	גיוס הון בשירותי ההיי-טק	השקעות במכונות וציוד בתעשייה	תעסוקה
סה"כ תעשייה	27%	20%	21%	10%	4%	1%	16%

בדבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות המחלקה למחקר כלכלי

מילה סויפר-פז, מנהלת המחלקה
קלייר סלע, כלכלנית המחלקה
Mila@industry.org.il
03-5198807